

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ 113, Τ.Κ. 115 26 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: Πρόεδρος: 210 3839673 – Γεν. Γραμ.: 210 3840548 – Γραμ. Πειθαρχικού: 210 3847374

Λογιστήριο: 210 3839770 – Πληροφορίες: 210 3816404 – FAX: 210 3839753 – Fax Γραμματείας: 210 3841234

E-mail: isathens@isathens.gr, site: www.isathens.gr

**ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

Αθήνα 8.6.2020

Θέμα : Τα γεωγραφικά όρια ευθύνης των Ιατρικών Συλλόγων.

I. Ερώτημα

Από το Διοικητικό Συμβούλιο ετέθησαν υπ' όψιν μου :

(α) Η θέση του Νομικού Συμβούλου του ΠΙΣ

(β) Η θέση του Νομικού Συμβούλου του ΙΣΠ και ζητήθηκε η άποψή μου.

Ερωτάται επιπλέον αν τα γεωγραφικά όρια των ΙΣ Αθηνών και Πειραιώς μπορούν υπό το νεότερο νομικό καθεστώς να αποτελέσουν θέμα σε ΓΣ του ΠΙΣ.

Επί του θέματος αυτού έχω ήδη εκφράσει την άποψή μου το 2013 μετά από σχετικό αίτημα του Προϊσταμένου του Τμήματος διεκπεραίωσης υποθέσεων γιατρών – πολιτών, κ. Γιαννόπουλο και ερώτημα του νυν Αντιπροέδρου Φ. Πατσουράκου. Η γνωμοδότηση εκείνη είχε εκδοθεί υπό την ισχύ των διατάξεων του Β.Δ. 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ/7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1957 (ΦΕΚ Α/225) «Σχετικά με την τροποποίηση και κωδικοποίηση των διατάξεων περί Ιατρικών Συλλόγων και των Πειθαρχικών Συμβουλίων του Α.Ν. 1565/1939», διατάξεις που σήμερα έχουν ρητά καταργηθεί με τον ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α 5).

II. Οι σχετικές διατάξεις

II. 1. Οι ειδικές διατάξεις περί Ιατρικών Συλλόγων

Σήμερα, υπό την ισχύ των διατάξεων του Ν. 4512/2018 ορίζεται ότι (πρβλ. σχετ. άρθρο 291 « **Ιατρικοί Σύλλογοι. Έδρα – Επωνυμία**»):

1. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματειακού χαρακτήρα.
2. Ο Ιατρικός Σύλλογος εδρεύει στην έδρα της αυτοδιοικητικής περιφερειακής ενότητας και λαμβάνει την επωνυμία του από αυτήν την

περιφερειακή (ενότητα). Μπορεί σε μία περιφερειακή ενότητα να υπάρχουν πλέον του ενός Ιατρικοί Σύλλογοι, από τους οποίους ο σύλλογος που δεν εδρεύει στην έδρα της περιφερειακής ενότητας λαμβάνει την επωνυμία του από την πόλη, που αποτελεί έδρα του δήμου, στον οποίο εδρεύει.

3. Κατ'εξαιρέση των οριζομένων στην παράγραφο 2:

α) Στο Δήμο Αγρίνιου της περιφερειακής ενότητας Αιτωλοακαρνανίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αγρίνιου»,

β) στο Δήμο Αθηναίων της περιφερειακής ενότητας του Κεντρικού Τομέα της περιφέρειας Αττικής εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών»,

γ) στο Δήμο Σύρου της περιφερειακής ενότητας Σύρου της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Κυκλάδων»,

δ) στο Δήμο Λεβαδέων της περιφερειακής ενότητας Βοιωτίας της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Λειβαδιάς»,

ε) στο Δήμο Πατρέων της περιφερειακής ενότητας Αχαΐας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πατρών».

Υπό το ισχύον λοιπόν νομοθετικό καθεστώς αίρεται κάθε αμφισβήτηση και :

- (1) Είναι λοιπόν πλέον σαφής και αναντίρρητη η σύνδεση της εδαφικής αρμοδιότητας κάθε Ιατρικού Συλλόγου καταρχάς με την Περιφερειακή ενότητα στην οποία εδρεύει και με τον τρόπο αυτό, με ρητή διάταξη νόμου αίρεται οποιαδήποτε αμφισβήτηση.
- (2) Δίδεται η δυνατότητα να συσταθεί και άλλος ΙΣ εντός της αυτής Περιφερειακής Ενότητας
- (3) Ρητά προβλέπονται εξαιρέσεις, για λόγους περισσότερο ιστορικούς όπου η επωνυμία κάποιων ΙΣ είναι άλλη από αυτή της περιφερειακής ενότητας που καθορίζει τα εδαφικά τους όρια.

Στο πλαίσιο αυτό ειδική αναφορά γίνεται με την ως άνω διάταξη και στον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών. Και τούτο διότι σύμφωνα με τον θεσπιζόμενο ρητά πλέον νομοθετικό κανόνα ο ΙΣ Αθηνών θα έπρεπε να έχει την επωνυμία (ορθότερα) «Ιατρικός Σύλλογος Αττικής», για ιστορικούς δε λόγους, συσταθείς το 1924, διατηρεί την επωνυμία του ως Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών, αν και στην τοπική αρμοδιότητά του ανήκει, όπως ο νόμος ορίζει, όλη η Περιφέρεια Αττικής.

Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι τα όρια της περιφέρειας κάθε Ιατρικού Συλλόγου δεν συνδέονται με τα όρια του νομού, αλλά παλαιότερα μεν με αυτά του Υγειονομικού Κέντρου από το οποίο παίρνουν και το όνομά τους, σήμερα δε από την Περιφερειακή τους ενότητας.

II.2. Τα διοικητικά όρια της Αττικής και του Πειραιά.

Έως το 1964, η Αττική αποτελούσε ενιαίο νομό. Για πρώτη φορά τότε, με το ν.δ. 4398/1964, ιδρύθηκε ο Νομός Πειραιώς, ο οποίος καταργήθηκε το 1972, με το ν.δ. 1147/1972 της στρατιωτικής δικτατορίας. Με την μετατροπή των 4 Διαμερισμάτων της Αττικής σε Νομαρχίες, το 1986, τα εδαφικά όρια τους δεν τροποποιήθηκαν. Το ίδιο συνέβη και με την μετατροπή των 4 Νομαρχιών σε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, το 1994.

Αντίθετα, με την ίδρυση της «υπερνομαρχίας» Αθηνών-Πειραιώς λίγο μετά, 3 από τους ως άνω Δήμους της Νομαρχίας Πειραιά υπήχθησαν στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ανατολικής Αττικής, ενώ 9 στη Νομαρχία Αθηνών.

Το 1997, το «σχέδιο Καποδίστριας» δεν έθιξε τα εδαφικά όρια των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μόνο με την δημιουργία των Περιφερειών ως δευτεροβάθμιων ΟΤΑ, το 2010, με το «πρόγραμμα Καλλικράτης» ανατράπηκαν ξανά τα δεδομένα.

Με το «πρόγραμμα Καλλικράτης», η Αττική αποτέλεσε μια από τις 13 Περιφέρειες στις οποίες διαιρέθηκε η χώρα.

Η «**Περιφέρεια Αττικής**» πλέον, χωρίστηκε σε Περιφερειακές Ενότητες, μεταξύ των οποίων η Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3852/2010, όπως ισχύει μετά τον Ν.4647/2019 (πρβλ. αρθρ. 3 παρ. 3 περ. θ), η Περιφέρεια Αττικής, με έδρα την Αθήνα έχει τις ακόλουθες Περιφερειακές Ενότητες:

Η περιφερειακή ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αθηναίων, Φιλαδέλφειας - Χαλκηδόνας, Γαλασίου, Ζωγράφου, Καισαριανής, Βύρωνος, Ηλιούπολης και Δάφνης - Υμηττού.

Η περιφερειακή ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Γλυφάδας, Ελληνικού - Αργυρούπολης, Αλίμου, Νέας Σμύρνης, Μοσχάτου - Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου.

Η περιφερειακή ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Πεντέλης, Κηφισιάς, Μεταμορφώσεως, Πεύκης - Λυκόβρυσης, Αμαρουσίου, Ψυχικού - Φιλοθέης, Χολαργού - Παπάγου, Νέας Ιωνίας, Βριλησίων, Αγ. Παρασκευής, Χαλανδρίου και Ηρακλείου.

Η περιφερειακή ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών περιλαμβάνει τους δήμους Αιγάλεω, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου, Αγίας Βαρβάρας, Ιλίου και Αγ. Αναργύρων - Καματερού.

Η περιφερειακή ενότητα Δυτικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Δυτικής Αττικής.

Η περιφερειακή ενότητα Ανατολικής Αττικής περιλαμβάνει τους δήμους της νομαρχίας Ανατολικής Αττικής.

Όλοι οι παραπάνω Δήμοι ανήκουν στην περιφέρεια του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών.

Στην περιφέρεια του Ιατρικού Συλλόγου Πειραιά ανήκουν η περιφερειακή ενότητα Πειραιώς που περιλαμβάνει τους δήμους Πειραιώς, Κορυδαλλού, Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Κερατσινίου - Δραπετσώνας και Περάματος και η περιφερειακή

ενότητα Νήσων περιλαμβάνει τους δήμους Αίγινας, Τροιζηνίας, Κυθήρων, Αγκιστρίου, Σαλαμίνας, Σπετσών, Ύδρας και Πόρου.

Έτσι με νεότερο νομοθέτημα που ρυθμίζει την διοικητική διαίρεση του Νομού Αττικής, καταργήθηκε αυτοδικαίως κάθε προγενέστερη ρύθμιση, ρητά δε όσον αφορά στους ιατρικούς συλλόγους ορίστηκε ως μέτρο ή όριο της εδαφικής τους αρμοδιότητας η αυτοδιοικητική περιφερειακή ενότητα.

Οι δυο νεότεροι νόμοι συνεπώς μετέβαλαν τη διοικητική διαίρεση του Νομού Αττικής και παρείχαν σαφείς ρυθμίσεις για τους ΙΣ τα εδαφικά όρια των οποίων είναι αντίστοιχα με αυτά των Περιφερειών, όπως ρητά ορίζει ο νεότερος και ειδικός νόμος (ν. 4512/2018).

Για λόγους πληρότητας σημειώνεται ότι :

- (1) Με τα ως άνω νομοθετήματα (Καλλικράτης) δεν μεταβλήθηκαν τα όρια της κατά τόπο αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων της Αττικής γιατί αυτό επιβεβαίωσε κάθε φορά ρητά ο νομοθέτης, ενώ εξάλλου ορθώς το ζήτημα αυτό χαρακτηρίζεται ως «μη σχετιζόμενο με το υπό κρίσιν ζήτημα».
- (2) Ούτε οι Υγειονομικές Περιφέρειες και η δική τους αρμοδιότητα θα μπορούσαν να έχουν εφαρμογή για τον καθορισμό της εδαφικής αρμοδιότητας των ΙΣ, αφού κάτι τέτοιο αφενός δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, αφετέρου θα σήμαινε αυτόθροα την κατάργηση πολλών ΙΣ (ενδεικτικά του ΙΣ Κω κα που υπάγεται στην 2^η ΥΠΕ).
- (3) Η ορθότητα της θέσης που εδώ υποστηρίζεται επιβεβαιώθηκε νομοθετικά αναφορικά με την αντίστοιχη τοπική αρμοδιότητα των Φαρμακευτικών Συλλόγων στο πλαίσιο της πειθαρχικής τους εξουσίας. Ειδικότερα και συγκεκριμένα στη διάταξη του άρθρου 160 παρ. 2 του ν. 4600/2019 [Τεύχος Α' 43/09.03.2019]ορίζεται ότι: «2. Ειδικά στην Περιφέρεια Αττικής συγκροτούνται δύο (2) Πειθαρχικά Συμβούλια, αποτελούμενα από πέντε (5) μέλη, ως εξής: Ι) Πειθαρχικό Συμβούλιο Φαρμακευτικού Συλλόγου Αττικής, με δικαιοδοσία στα μέλη του, που λειτουργούν φαρμακείο στις Περιφερειακές Ενότητες:α) Κεντρικού Τομέα Αθηνών, β) Βόρειου Τομέα Αθηνών,γ) Δυτικού Τομέα Αθηνών, δ) Νοτίου Τομέα Αθηνών, ε)Δυτικής Αττικής και στ) Ανατολικής Αττικής (άρθρο 3 παρ. 3 περίπτωση Θ' του ν. 3852/2010) και ΙΙ) Πειθαρχικό Συμβούλιο Φαρμακευτικού Συλλόγου Πειραιά με δικαιοδοσία στα μέλη του, που λειτουργούν φαρμακείο στις Περιφερειακές Ενότητες Πειραιώς και Νήσων (άρθρο 3 παρ. 3 περίπτωση Θ' του ν. 3852/2010).»

III. Η θέση της Νομολογίας

Τη νομολογία έχει απασχολήσει το θέμα όσον αφορά στα όρια των Οδοντιατρικών Συλλόγων Αθηνών και Πειραιώς (σχετ. η ΣτΕ 3835/99). Στην απόφαση αυτή, στην οποία ενόψει της αλληλουχίας των διατάξεων που όρισαν τα όρια των νομαρχιών γίνεται δεκτό ότι αρχικά, το 1986, με το άρθρο 31 παρ. 1 του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75), τα διαμερίσματα του νομού Αττικής μετατράπηκαν σε Νομαρχίες, ενώ με το άρθρο 1 παρ. 5 του Ν. 2240/1994 (φ. 153) ανακαθορίστηκε η χωρική

αρμοδιότητα των νομαρχιών του Νομού Αττικής με αποτέλεσμα ο Δήμος Γλυφάδας (που εδώ ενδιέφερε το Δικαστήριο) που μέχρι τότε υπαγόntonουσαν στην Νομαρχία Πειραιώς, να υπαχθεί στην Νομαρχία Αθηνών, κρίνεται ότι ο ανακαθορισμός περιφερειών των Νομαρχιών του Νομού Αττικής με τον Ν. 2240/1994 επέφερε και ανακαθορισμό των περιφερειών των δύο αυτών Συλλόγων (Οδοντιατρικού Συλλόγου Αθηνών και Πειραιώς). Ειδικότερα το Συμβούλιο της Επικρατείας, απεφάνθη τότε ότι τα εδαφικά όρια των Οδοντιατρικών Συλλόγων Αττικής και Πειραιώς **όφειλαν να ακολουθήσουν αυτά των οικείων Νομαρχιών**. Και τούτο με τη σκέψη ότι το άρθρο 151 του ν. 2071/1992 μνημόνευε τις κατά τον χρόνον θεσπίσεως τούτου περιοχές των Νομαρχιών Πειραιώς αφ' ενός και Αθηνών, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής αφ' ετέρου, «όχι για να προσδιορίσει εσαεί, κατά τον τρόπο αυτό, τις περιφέρειες των Οδοντιατρικών Συλλόγων Πειραιώς και Αττικής, αλλά για να συναρτήσσει τις περιφέρειες των Συλλόγων αυτών με τις εκάστοτε περιφέρειες των οικείων Νομαρχιών» .

Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 5 περ. α του ν. 2240/1994 «Η Νομαρχία Αθηνών με έδρα την Αθήνα (και αντίστοιχα ο ΙΣΑ) περιλαμβάνει τους Δήμους Αθηναίων, Αγίας Βρβάρας, Αγίας Παρασκευής, Αγίου Δημητρίου, Αγίων Αναργύρων, Αιγάλεω, Αλίμου, Αμαρουσίου, Αργυρούπολης, Βριλησίων, Βύρωνα, Γαλατσίου, Γλυφάδας, Δάφνης, Ελληνικού, Ζωγράφου, Ηλιούπολης, Ηρακλείου, Καισαριανής, Καλλιθέας, Καματερού, Κηφισιάς, Μελισσίων, Μεταμόρφωσης, Μοσχάτου, Νέας Ερυθραίας, Νέας Ιωνίας, Νέας Σμύρνης, Νέας Φιλαδέλφειας, Νέας Χαλκηδόνας, Νέου Ψυχικού, Νέων Λιοσίων, Παλαιού Φαλήρου, Παπάγου, Περιστερίου, Πετρούπολης, Πεύκης, Ταύρου, Υμηττού, Φιλοθέης, Χαϊδαρίου, Χαλανδρίου, Χολαργού, Ψυχικού και τις Κοινότητες Εκάλης, Λυκόβρυσης, Νέας Πεντέλης και Πεντέλης.

β. Η Νομαρχία Πειραιώς με έδρα τον Πειραιά περιλαμβάνει τους Δήμους Πειραιώς, Σπετσών, Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Δραπετσώνας, Κερατσινίου, Κορυδαλλού, Νίκαιας, Περάματος, τις επαρχίες Αίγινας, Κυθήρων, Τροιζηνίας και Ύδρας και τη νήσο Σαλαμίνα.

Τα παραπάνω ισχύουν πολλώ μαλλον σήμερα που ο ειδικός περί ΙΣ νόμος (ν. 4512/2018) αναφέρεται ρητώς και παραπέμπει στις περιφερειακές ενότητες.

IV. Η σχετική αρμοδιότητα της Γ.Σ. του ΠΙΣ.

Η παρ. 4 της παραπάνω διάταξης του άρθρου 291 του Ν. 4512/2018 ορίζει ρητά ότι : «Η τοπική αρμοδιότητα κάθε Ιατρικού Συλλόγου καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ., που επικυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας.».

Στην εισηγητική έκθεση αναφέρεται ότι : «...Η παρ. 4. ρυθμίζει το πρόβλημα της τοπικής αρμοδιότητας του κάθε Ιατρικού Συλλόγου, προβλέποντας ότι αυτή καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ., που επικυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας.».

Είναι σαφές και αναμφίβολο ότι τέτοιο «πρόβλημα» (ή ορθότερα «ζήτημα») είναι δυνατόν να ανακύψει, ώστε να μπορεί να τύχει εφαρμογής η ως άνω παρ. 4, να προκληθεί και να υπάρξει απόφαση της ΓΣ του ΠΙΣ και επικύρωσή της με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μόνο σε περίπτωση που ήθελε τεθεί θέμα σύστασης νέου

Ιατρικού Συλλόγου εντός μίας περιφερειακής ενότητας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 291 παρ. 2 εδ. 2 του ίδιου νόμου.

Μόνο τότε είναι δυνατόν να τεθεί ζήτημα ορισμού της τοπικής αρμοδιότητας ΙΣ με απόφαση της ΓΣ.

Αυτονόητα όμως δεν μπορεί να αποτελέσει ούτε πρόβλημα ούτε θέμα της Γενικής Συνέλευσης του ΠΙΣ η ερμηνεία του νόμου όσον αφορά στην τοπική αρμοδιότητα του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, αρμοδιότητα που ρητά προβλέπεται ευθέως από το νόμο: Όλη η περιφέρεια Αττικής ανήκει στην Περιφέρεια του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, ο οποίος, κατ' εξαίρεση, για λόγους ιστορικούς, λαμβάνει την επωνυμία της από την πόλη της Αθήνας και όχι από την Περιφερειακή Ενότητα της Αττικής στην οποία εκτείνεται η τοπική αρμοδιότητά του.

Η ερμηνεία των νόμων ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δικαστηρίων.

Τυχόν διαφορές και αμφισβητήσεις όσον αφορά στην ερμηνεία του νόμου δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης ή απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του ΠΙΣ, η οποία εφόσον βεβαίως ήθελε υπάρξει, θα ήταν, εφόσον ήταν αντίθετη στο νόμο, μη νόμιμη και ακυρωτέα (πρβλ. ενδεικτικά ΜΠΘεσ/νίκης 3548/2018).

Συνεπώς το σχετικό αίτημα του ΙΣΠ πρέπει να απορριφθεί γιατί υποβλήθηκε χωρίς νόμιμο έρεισμα.

V. Συμπέρασμα

Συντάσσομαι συνεπώς απολύτως με τη θέση του Νομικού Συμβούλου του ΠΙΣ ότι σύμφωνα με την διάρθρωση των περιφερειακών ενότητων, στις οποίες ρητά παραπέμπει η ειδική διάταξη του άρθρου 291 του ν. 4512/2018, προκύπτει ότι στην αρμοδιότητα του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών υπάγονται οι Περιφερειακές Ενότητες Αθηνών, Βορείου, Δυτικού και Νότιου Τομέα Αθηνών, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής. Στην τοπική αρμοδιότητα του Ιατρικού Συλλόγου Πειραιώς υπάγονται οι Περιφερειακές Ενότητες Πειραιώς και Νήσων.

Τούτο δε ρητά ορίζει ο νόμος, και δεν μπορεί να αποτελέσει θέμα συζήτησης ή ψηφοφορίας σε ΓΣ του ΠΙΣ.

Για τη Νομική Υπηρεσία

Ε. Παπαευαγγέλου